बेलका नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा
आ.व.२०८१/०८२ को प्रगती समिक्षा प्रतिबेदन

१. शाखाको परिचयः- नेपालको संविधान २०७२ को प्रस्तावना लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने, धारा १८ समानताको हक, धारा ३८ महिलाको हक, धारा ३९ बालबालिकाको हक, धारा ४१ ज्येष्ठ नागरिकको हक, धारा ४२ सामाजिक न्यायको हकको कार्यान्यवनका लागि संस्थागत विकास गर्न तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम महिलाको हक अधिकार तथा महिला सशक्तिकरण, हिंसा निवारण, बालबालिकाको हक अधिकारको संस्थागत विकास गर्न तथा ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरुको हक अधिकार कार्यान्वयन गर्न बेलका नगरपालिकाको संस्थागत संगठन संरचना अनुसार महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाको व्यवस्था गरेको छ।महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाको कार्यक्षेत्रगत जिम्मेवारी निम्न रहेको छः-

१. बालबालिकासंग सम्बन्धित कार्यहरुः- बालसंरक्षण सम्बन्धी रोकथाममूलक, सचेतनामूलक एवं उद्धार तथा पुनस्थापना सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने । साथै अन्य निकायहरुबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरुमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।

२.महिला तथा किशोरीहरुसंग सम्बन्धित कार्यहरुः- महिला र किशोरीहरुको सशक्तिकरणका लागि समुह, सञ्जाल, समिति निर्माण र परिचालन तथा तंथ्याक अभिलेखिकरण गर्ने आदि।

३. जेष्ठ नागरिक लक्षित कार्यहरुः- ज्येष्ठ नागरिक सञ्जालन निर्माण, परिचालन तथा संमन्वय, सचेतना,पैरवी तथा परिचयपत्र वितरण आदि।

४. अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरु लक्षित कार्यहरुः- अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण, अपाङ्गता भएका व्याक्तिको पुनः स्थापना र अपाङ्गता रोकथाम, क्षमता अभिवृद्धि, तथ्याक संकलन र नगरप्रोफाईल आदि।

५. क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यहरुः- महिला र किशोरीहरुको सशक्तिकरण, नेतृत्व क्षमता विकास, संस्थागत विकास र मूलप्रवाहीकरण आर्थिक सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु संञ्चालन गर्ने आदि।

६. लैंङ्गिक हिंसा विरुद्धका क्रियाकलापहरुः- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धका सचेतनामुलक अभियान सञ्चालन गर्ने, घरेलु हिसां तथा विभेद विरुद्ध परिवार, समाज र समुदाय तहमा सचेतनामुलक अभियान र अभिमुखिकरण संञ्चालन गर्ने, महिलाको श्रमको सम्मानको लागि सचेतिकरण गर्ने, कानूनी सचेतनामुलक अभियान संञ्चालन

गर्ने, हिंसा प्रभावित महिला र किशोरीहरुको संरक्षण गरी सशक्तिकरण पुन स्थापना गर्ने, अल्पकालिन आश्रय स्थल महिला सुरक्षावासको सञ्चालनमा व्यवस्थापनको भूमिका निर्वाह तथा सहजीकरण गर्ने।

८. अन्य तोकिएको कार्यहरुः- संघ संस्थासंग संमन्बय तथा सहजीकरण गर्ने आदि।

२.आ.व. २०८१/०८२ मा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाबाट सञ्चालित बजेट तथा कार्यक्रमको विवरणः-

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	जम्मा बजेट रु.	खर्च प्रतिशत
महिला बालवालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा			
१	दिवसिय कार्यक्रम लैंगिक हिंसा बिरुध्दको १६ दिने अभियान दिवस बाल दिवस लगायत	१५००००	१००.००%
२	लैऊक उत्तरदायि वजेट परिक्षण	१०००००	१००.००%
३	अन्तराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस (मार्च ८)	६६०००	१००.००%
४	नगर अपाङ्गता समन्वय बैठक/परिचयपत्र वितरण तथा ब्यवस्थापन	१७००००	१००.००%
५	नगर वाल अधिकार समिति संचालन तथा ब्यवस्थापन	१०००००	१००.००%
६	बाल क्लव र बालबालिकाको क्षमता विकास कार्यक्रम	५५०००	१००.००%
९	बाल हेल्प डेक्स तथा बाल हेल्पलाईन साझेदारी कार्यक्रम	१०००००	१००.००%
	जम्मा	७४१०००	१००.००%

	बालमैत्री स्थानीय शासन, महिला सुरक्षावास, लैङ्गिक हिंसा प्रभावित महिला जीविकोपार्जन सहयोग तथा महिला सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट विवरण			
क्रस	विवरण/कार्यक्रमम	बजेट रु.	बजेट खर्च प्रतिशत	कैफियत
२	महिला सुरक्षावास सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	५००,०००.००	८०%	
३	लैङ्गिक हिंसा जिविकोपार्जन सहयोग कार्यक्रम	३००,०००.००	३०%	
४	महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम (९ वटै वडा)	९००,०००.००	१००%	
	कुल जम्मा रु.	१७,००,०००.००		

३. आ.व.२०८१/८२ सम्म बालबालिका र बालबालिकासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु सम्बन्धित विवरणः-

क. बालक्लब/बालसञ्जाल र संस्था सम्बन्धी विवरणहरुः-

बालअधिकार समिति	बालक्लब समुदाय/विद्यालय तहमा	बाल संञ्जाल वडा तहमा	बालक्लब सस्था दर्ता	संस्थागत व्यवस्था
१ नगर बालअधिकार समिति र ९ वटा वडामा वडा बालअधिकार समिति	१५८	३ वटा वडामा र नगरमा १ वटा सञ्जाल गठन	१५८ दर्ता/ दर्ता परिचालन १	➢ म.वा.शाखा ➢ बालमैत्रि सिकाई केन्द्र स्थापना भएको।

ख. संस्थागत व्यवस्था तर्फ

१. बालकल्याण अधिकारी तोकिएकोः- श्री ज्योती राई, बालकल्याण अधिकारी,

२. बालसमाजसेवीको व्यवस्थाः- क. श्री तिर्थराज निरौला, बालसमाजसेवी

ख. श्री टंक प्रसाद अधिकारी, बालसमाजसेवी

३. बालमनोविज्ञको व्यवस्थाः-   क. श्री जानुका कार्की , बालमनोविज्ञ

ग. बालबालिकासंग सम्बन्धित शाखामा आएका/परेका उजुरी घटना तथा अल्पकालिन संरक्षण तथा पुनःस्थापना सम्बन्धी विवरणः-

पञ्जीकरण सम्बन्धी घटना	सहयोग सम्बन्धी	दीर्घकालिन संरक्षण सम्बन्धी	उद्धार तथा पुनस्थापना	परिवारमा आधारित हेरचाहका लागि सिफारिस
३ वटा	३ वटा निवेदन विपन्न	१ जना बालिका दीर्घकालिन पुनस्थापना गृहमा १ जना बालक वन्दी सहायता नेपालमा	(क)१ जना ईप्रकाको सहयोगमा वडा नं.५ बाट उद्दार गरी कोसी अस्पताल **OCMC** मा सिफारिस गरिएको। (ख) २ जना बालक बाल आवाज सुनसरीमा राखि परिवारमा पुनः स्थापना गरिएको। (ग) कोशीको वाढी पिडित सुत्केरी गर्भवती तथा ५ वर्षमुनिका बालबालिकालाई बालहेल्पनाईन र अन्य संस्थाको सहयोगमा लत्ताकपडा तथा पौष्टिक आहार वितरण गरिएको।	२० जना बालबालिका (१५ विपदमा परेका ५ जना अति विपन्न)

घ. आ.व. २०८१/८२ मा बालबालिकासंग सम्बन्धित सञ्चालन गरेका कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरुः-

क्रस	विवरण	सहभागी संख्या	बजेट	कैफियत
१.	राष्ट्रिय बालअधिकार दिवस कार्यक्रम १. हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता २. नगर प्रमुखलाई पत्रलेखन कार्यक्रम	१२० जना।	६६,०००।	वडा नं.१ मा मावि आम्वासीमा हाजिरी जवाफ तथा नगर प्रमुखलाई पत्र लेखन पालिकामा।
२.	१६ दिने अभियानमा प्रत्येक वडाको मावि विद्यालयमा १ दिने लैङ्गिक हिंसा, बालश्रम, वालविवाह तथा लागुपदार्थ र साईवर सुरक्षा सम्बन्धी र अपाङ्गता भएका व्याक्तिको अधिकार सम्बन्धी सामुहिक हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता सम्बन्धी कार्यक्रमहरु	९०६ जना	१,५०,०००।	वडा नं.१ देखि ९ वटै वडाका माबि विद्यालयमा जनप्रतिनिधि अभिभावक बालबालिका र अपांगता भएका व्याक्तिको सहभागितामा सञ्चालन गरिएको।
३.	समुदाय स्तरीय हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता कार्यक्रम वेनपा.८	५५ जना	५५,०००।	बेलका नगर बालसञ्जालको आयोजनामा बेलका नगरपालिका वडा नं.८ को समुदायको बालबालिकाहरुविच हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता सञ्चालन गरिएको थियो।

ङ. बालबालिकासँग सम्बन्धित कानून तथा कार्यविधिहरु र प्रकाशनहरु

- बाल अधिकार संरक्षण तथा संम्वर्द्धन कार्यविधि, २०७८
- बालक्लव/ बालसञ्चाल, संस्था गठन तथा संञ्चालन कार्यविधि, २०७९
- बालमैत्री स्थानीय शासन आचार संहिता २०७९
- बालबालिकाको स्थितिपत्र २०८०

३. महिला, किशोरी क्षमता विकासका लागि सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धका क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरुको विवरणः-

क. महिला अधिकार समितिको व्यवस्थाः- बेलका नगरपालिकामा महिलाहरुको संस्थागत विकासका लागि महिला अधिकार समिति गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०८१ को निर्माण गरी पालिकाको नगर तथा वडा स्तरमा महिला अधिकार समिति गठन गरिएको छ। जसमा नगरको समितिको संयोजक नगर उपप्रमुख रहने तथा वडाको समितिमा महिला वडा सदस्य रहने गरी समितिको गठन गरी परिचालन गरिएको छ।

ख. महिला र किशोरीहरुको सशक्तिकरण, क्षमता विकास तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको कार्यक्रम सम्बन्धी विवरणः-

क्रस	विवरण/ कार्यक्रम	सहभागी संख्या	बजेट रु.	कैफियत
१.	लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान ९ वटै वडामा संञ्चालन १ दिने लैङ्गिक हिंसा, बालश्रम, वालविवाह तथा लागुपदार्थ र साईवर सुरक्षा सम्बन्धी र अपाङ्गता भएका व्याक्तिको अधिकार सम्बन्धी सामुहिक हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता कार्यक्रम लैङ्गिक हिंसा, बालविवाह, बालश्रम विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम	९६० जना	१,५०,०००।	
२.	अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस मार्च ८ अभिमुखिकरण कार्यक्रम तथा रक्तदान र बालमैत्री सिकाई केन्द्र, स्तनपान कक्ष उद्घाटन कार्यक्रम	१२० जना	६,६०,०००।	
३.	महिला जनप्रतिनिधिको नेतृत्व विकास र सशक्तिकरणका लागि दिने तालिम सहित २ दिने भ्रमण कार्यक्रम	२० जना	३,५६,०००।	
४	वडा महिला अधिकार समितिको नेतृत्व क्षमता विकास तालिम	९ बटे वडामा	४,४२,५००।	

ग. महिलासँग सम्बन्धित कानुन, कार्यविधि मापदण्ड तथा प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विवरणः-

१. लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन मापदण्ड, २०७७
२. अल्पकालिन महिला सुरक्षा आवास गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१
३. लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरण रणनीति, २०७९
४. महिला अधिकार समिति, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१
५. लैंगिक नीति, २०७७
६. लैंङ्गिक उत्तरदारयी बजेट परिक्षण प्रतिवेदन, २०८० र २०८१

२. नगर तथा वडा महिला अधिकार समितिको विवरणहरुः-

क. नगर महिला अधिकार समिति

क्रस	समितिको पदाधिकारी	नाम थर	ठेगाना	कार्यालय/ पद	सम्पर्क नं.

१.	अध्यक्ष	श्री जीरा राई	बेलका नपा.६	बेनपा/ नगर उपप्रमुख	
५.	सदस्य	श्री नानुमैया घिमिरे	बेनपा.९	बेनपा/कार्यपालिका सदस्य	
६.	सदस्य	श्री चन्द्रकला परियार	बेनपा.८	बेनपा/कार्यपालिका सदस्य	
७.	सदस्य	श्री विष्णु परियार	बेनपा.३	बेनपा/कार्यपालिका सदस्य	
८.	सदस्य	श्री सरिता रामदास	बेनपा.४	बेनपा/कार्यपालिका सदस्य	
९	सदस्य	श्री निर्मला वि.क	बेनपा. १	कार्यपालिका सदस्य	
११.	सदस्य	श्री पर्मिला वि.क	बेनपा.४	वडा सदस्य	
१२.	सदस्य	श्री विभा राई	बेनपा.६	वडा सदस्य	
१५.	सदस्य	श्री राममाया वि.क	बेनपा.७	वडा सदस्य	
१७.	सदस्य	श्री मन्दिरा परियार	बेनपा.५	वडा सदस्य	
२०.	सदस्य	श्री सविता देवि चौधरी	बेनपा.२	वडा सदस्य	
२१	सदस्य	श्री जानुका कार्की	बेनपा	मनोविमर्शकर्ता	
२१.	सदस्य	श्री ज्योती राई	त्रिनपा.	बेनपा/म.वा.शा./ कर्मचारी	

ख. वडा महिला अधिकार समिति र पदाधिकारी सम्बन्धी विवरणः-

वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं.१				
क्रस	पद	नामथर	ठेगाना/टोल	सम्पर्क नं.
१	संयोजक	श्री निर्मला वि.क	बेनपा.१	
२	सदस्य	श्री राजकुमारी चौधरी	बेनपा.१/ तल्लो वल्ही	9811766757
३	सदस्य	श्री सविता न्यौपाने	बेनपा.१/ तिर्थ आदर्श	9847217720

४	सदस्य	श्री रमा अधिकारी	बेनपा.१/ पलार	९८०५९९८५८९
५	सदस्य	श्री गंगा रोका	बेनपा.१/ सयपत्री	9825705873
६	सदस्य	श्री सविना चौधरी	बेनपा.१/स्कुल टोल	9702226510
७	सदस्य	श्री कमला पाण्डे	बेनपा.१/भौडादेवि	9810427042
८	सदस्य	श्री उर्मिला तामाङ्ग	झाखैर टोल	9863909797
९	सदस्य	श्री भिमा न्यौपाने	भालमन्तीटोल	9824709209
१०	सदस्य	श्री रेनुका राई	यलम्वर हाङ्ग	9811740949
११	सदस्य-सचिव	श्री संगिता कुमारी चौधरी	बेनपा.१	9805930321
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं. २				
१	संयोजक	ज्योती खत्री वाग्दास	बेनपा.२	9811722311
२	सदस्य	सविता देवि चौधरी	बेनपा.२	9824917443
३	सदस्य	यसोधारा पोखरेल	बेनपा.२	9818626066
४	सदस्य	ललिता राई	बेनपा.२	9804947667
५	सदस्य	वविता राई	बेनपा.२	9818339329
६	सदस्य	वविता तामाङ्ग	बेनपा.२	9804747860
७	सदस्य	ललिता मेहता	बेनपा.२	98084476119
८	सदस्य	सिर्जना भट्टराई पराजुली	बेनपा.२	
९	सदस्य	रिमा चौधरी	बेनपा.२	
१०	सदस्य	कान्ता अधिकारी	बेनपा.२	9819747330
११	सदस्य-सचिव	यमुना कट्टेल	बेनपा.२	9817771265
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं.३				
१	संयोजक	विष्णु कुमारी परियार	बेनपा.३	9804789424
२	सदस्य	मुना खड्का	बेनपा.३	9823355148
३	सदस्य	झुमा खड्का	बेनपा.३	9816319548
४	सदस्य	रेनुका चौधरी	बेनपा.३	

५	सदस्य	मेनुका परियार	बेनपा.३	9824342539
६	सदस्य	शान्ता नेपाली	बेनपा.३	9814737305
७	सदस्य	सर्मिला खड्का	बेनपा.३	
८	सदस्य	सोनु राई	बेनपा.३	
९	सदस्य	निर्मला कटुवाल	बेनपा.३	
१०	सदस्य	रोमी रणपहेली	बेनपा.३	
११	सदस्य-सचिव	सरिता कटुवाल	बेनपा.३	986371723
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं. ४				
१	संयोजक	श्री कल्पना कटुवाल	बेनपा.४	9816765721
२	सदस्य	श्री पर्मिला वि.क.	बेनपा.४	9704217682
३	सदस्य	श्री उर्मिला खड्का	बेनपा.४	9805908738
४	सदस्य	श्री रुपा दाहाल	बेनपा.४	9827773604
५	सदस्य	श्री उर्मिला माझी	बेनपा.४	9701461413
६	सदस्य	श्री रुपा लामिछाने	बेनपा.४	9817357311
७	सदस्य	श्री लक्ष्मी मग्राती	बेनपा.४	9820272706
८	सदस्य	श्री शान्ती श्रेष्ठ	बेनपा.४	9806085368
९	सदस्य	श्री रिता राई	बेनपा.४	
१०	सदस्य	श्री रमा खड्का	बेनपा.४	9825025108
११	सदस्य	श्री कल्पना सुर्खेती	बेनपा.४	9824379482
१२	सदस्य	श्री रिता वि.क.	बेनपा.४	9805133614
१३	सदस्य	श्री गोमा कुमारी कार्की	बेनपा.४	9842854688
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं.५				
१	संयोजक	श्री मुना बुढाथोकी	बेनपा.५	9862984814
२	सदस्य	श्री मन्दिरा परियार	बेनपा.५	
३	सदस्य	श्री निर्मला काफ्ले	बेनपा.५	9870780414
४	सदस्य	श्री गंगा कटुवाल	बेनपा.५	9826765136
५	सदस्य	श्री इन्द्र विश्वकर्मा	बेनपा.५	9862928977
६	सदस्य	श्री देवि विश्वकर्मा	बेनपा.५	9841187794
७	सदस्य	श्री रेनुका विश्वकर्मा	बेनपा.५	9745249720
८	सदस्य	श्री हस्त कुमारी राई	बेनपा.५	

९	सदस्य	श्री पुनम तामाङ्ग	बेनपा.५	9746206976
१०	सदस्य	श्री गिता दाहाल	बेनपा.५	
११	सदस्य	श्री कल्पना सुर्खेती	बेनपा.५	9824379482
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं. ६				
१	संयोजक	श्री गिता वि.क.	बेनपा.६	
२	सदस्य	श्री विभा राई	बेनपा.६	
३	सदस्य	श्री सितादेवी अधिकारी	बेनपा.६	
४	सदस्य	श्री विर्सु राई	बेनपा.६	
५	सदस्य	श्री सोम कुमारी राई	बेनपा.६	
६	सदस्य	श्री संगिता वि.क	बेनपा.६	
७	सदस्य	श्री फूलमाया वि.क	बेनपा.६	
८	सदस्य	श्री रुपा माझी	बेनपा.६	
९	सदस्य	श्री भिस्मा राई	बेनपा.६	
१०	सदस्य	श्री हिमाल देवि श्रेष्ठ	बेनपा.६	
११	सदस्य-सचिव	श्री रोमी रणपहेली	बेनपा.६	
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति बेनपा.७				
१	संयोजक	श्री तबलमाया राई	बेनपा.७	9870537278
२	सदस्य	राममाया वि.क	बेनपा.७	9819721317
३	सदस्य	दिपा राई	बेनपा.७	9849436135
४	सदस्य	समिता राई	बेनपा.७	9662624619
५	सदस्य	रेनुका राई	बेनपा.७	9840654440
६	सदस्य	अरूणा राई	बेनपा.७	9762511734
७	सदस्य	रोस्मिता राई	बेनपा.७	9816311181
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं.८				
१	संयोजक	श्री देविमाया वास्तोला	बेनपा.८	
२	सदस्य	श्री चन्द्रकला परियार	बेनपा.८	
३	सदस्य	श्री कल्पना तामाङ्ग	बेनपा.८	
४	सदस्य	श्री सकुन्तला भुजेल	बेनपा.८	
५	सदस्य	श्री विमला राई	बेनपा.८	
६	सदस्य	श्री उर्मिला राई माझी	बेनपा.८	
७	सदस्य	श्री डम्बर कुमारी राई	बेनपा.८	

८	सदस्य	श्री धर्म कुमारी दमाई	बेनपा.८	
९	सदस्य	श्री दिल कुमारी मगर	बेनपा.८	
१०	सदस्य-सचिव	श्री रोसन प्रसाद धिमाल	बेनपा.८	
वडा स्तरीय महिला अधिकार समिति वडा नं.९				
१	संयोजक	श्री कल्पना वि.क	बेनपा.९	
२	सदस्य	श्री नानुमैया घिमिरे	बेनपा.९	
३	सदस्य	श्री सरिता माझी	बेनपा.९	
४	सदस्य	श्री अमृता धमला	बेनपा.९	
५	सदस्य	श्री कमला सेढाई	बेनपा.९	
६	सदस्य	श्री सर्मिला कार्की	बेनपा.९	
७	सदस्य	श्री विमला वि.क	बेनपा.९	
८	सदस्य	श्री ज्ञानुमाया राई	बेनपा.९	
९	सदस्य	श्री मन्दिरा कार्की	बेनपा.९	
१०	सदस्य	श्री प्रतिज्ञा चौधरी	ईप्रका /बेनपा	
११	सदस्य-सचिव	श्री दिल कुमारी मगर	बेनपा.९	

४.अल्पकालिन आश्रयस्थल (महिला) सुरक्षावास सम्बन्धी विवरणः-

क. परिचयः- बेलका नगरपालिका भित्र महिला तथा बालिकामाथि हुने लैङ्गिक हिंसा, घरेलु हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकाहरुको तत्काल उद्धार गरी संरक्षण गर्ने उदेश्यअनुरुप मिति २०७४ सालमा महिला सुरक्षावासको स्थापना गरी हालसम्म संञ्चालन गर्दै आएको छ।

नेपालको संविधान २०७२ अन्तगत धारा १८ को समानताको हक, धारा ३८ महिलाको हकलगायतअन्य मौलीक हकको कार्यान्वयन तथा रक्षार्थ, घरेलु हिंसा कसुर तथा सजाय ऐन २०६६ को दफा ११ समेतले दिएको कानुनी प्रावधान वमोजिम वेलका नगरपालिका प्रशासनिक कार्यविधी नियमित गर्ने ऐन २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि बेलका नगर कार्यपालिकाले बेलका महिला सुरक्षावास संचालन निर्देशिका २०७६ पारित गरि लागु गरेको छ भने हाल महिला सुरक्षावास सञ्चालन निर्देशिका २०७६ लाई खारेज गरी बेलका नगरपालिका अल्पकालिन महिला सुरक्षा आवास गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका (व्यवस्थापन), २०८० पारित भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । त्यस्तै संघ, प्रदेश र पालिकाको संयुक्त साझेदारीमा लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संचालन मापदण्ड, २०७७ पारित गरी लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी संचालन र परिचालन गरिएकोछ।

२.आ.व.२०८१/०८१ श्रावण महिनादेखि असोज जेठ मसान्त सम्मको प्रगती विवरणः-

१. उमेरको आधार मा सेवा लिन आएका लैगिक हिंसा प्रभावितकोको विवरण

महिला सुरक्षावासमा आश्रय लिएका महिला तथा बालिको उमेर समुह									
०-५	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०भन्दा माथि
१	२	६	२	३	२	२	०	१	२
जम्मा सेवा लिएका महिला संख्या २२ जना									

२.लैगिक हिंसा प्रभावितकोको जातिगत विवरण

महिला सुरक्षावासमा सेवा(आश्रय)लिएका महिला तथा बालिकाको जातजातिगत विवरण					
ब्रामण/क्षेत्री	जनजाती	थारु	दलित	अन्य	जम्मा
३	१२	२	४	१	२२

३. महिला सुरक्षवासमा आश्रयमा आएका महिला तथा बालिकामाथि भएको घंट्नाको प्रकारः-

बलात्कार करण	घरेलु हिंसा/ महिला हिंसा	शारीरिक दुर्व्यवहार	जबर्जस्ती बिबाह	स्रोतसाधन अबस र सेवा बाट बन्चित	मानसिक दुर्व्यवहार
४	६	३	०	२	७

४.महिला सुरक्षावासमा आएका घटनाको सिफारिस गरिएको बिबरणः-

सेवा लिन प्रभावित कस बाट सिफारिस भएको हो	जम्मा	प्रभावित कहाँ कहाँ सिफारिस गरियो	जम्मा
आफै	१	स्वास्थ्य कर्मीलाई सिफारिस	३
समुदायबाट	२	कानुनि सहायताका लागि	६
महिला तथा बालबालिक कार्यालय	०	प्रहार	६
स्वास्थ्य सेवा	१	Ocmc	९

Ocmc	१	अन्य सघ सस्थाका लाई पाठएको	२
Counselor/community phychosocial work [cpsw]	५	मानसिक पुनर्स्थापना केन्द्र	२
अन्य सघ सस्थाका बाट पाठएका	०	घर फर्कायको	४
प्रहरी	८	सुरक्षा आवास गृह लामो समयको लागि	६
वडा	१	वडा न पा	०
अन्य उल्लेख /न्यायीक समिति	४	अन्य उल्लेख न्यायीक समिति	०

४. अल्पकालिन महिला सुरक्षावास सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी विवरणः-

(क) बेलका नगरपालिकाको नगर उपप्रमुख -अध्यक्ष

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

(ग) कानुनी सल्लाहकार - सदस्य

(घ) आर्थिक प्रशासन/लेखा शाखा प्रमुख -सदस्य

(ङ) शिक्षा, स्वास्थ्य र नगर अस्पतालको प्रमुख (३)जना - सदस्य

(च) ईलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख/प्रतिनिधि -सदस्य

(छ) सामाजिक विकास शाखा प्रमुख -सदस्य

(ज) सूचिकृत मनोसामाजिक मनोविमर्शकर्ता -सदस्य

(झ) महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा प्रमुख -सदस्य-सचिव

५. यस आ.व. सञ्चालित कार्यक्रमहरुको तस्वीहरुः-

GRB कोडिङ्ग सम्बन्धी तालिमको समापनमो सामुहिक तस्वीर

लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान कार्यक्रमको तस्वीहरु

महिला जनप्रतिनिधिहरुको नेतृत्व क्षमता विकास र सशक्तिकरणका लागि तिन दिवसीय तालिम कार्यक्रमको तस्वीहरुः-

२. महिला बालबालिका शाखामा कार्यरत कर्मचारीको विवरणः-

क्रस	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री ज्योती राई	सहायकस्तर पाँचौ	९८६२९४१६२०	स्थायी
२	श्री जानुका कार्की	मनोविमर्श संयोजक	९८०१५०३११७	करार (Unfpa) कार्यक्रमको कर्मचारी
३	श्री देव नारायण चौधरी	अपाङ्गता सहायता सहजकर्ता	९८०६७६४६६९	DPRP program कर्मचारी

३. शाखाका लागि संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट प्राप्त बजेट

- **संघबाट प्राप्त बजेट रु. २ लाख(महिला उधमशिलता सहजीकरण केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन केन्द्र खर्च)**
- **प्रदेशबाट प्राप्त बजेट रु. ४ लाख मात्र।**
- **पालिकाबाट विनियोजित बजेट रु. १० लाख मात्र।**

४. महिला बालबालिका शाखाद्धारा सम्पादित कार्यहरुको संक्षिप्त विवरणः-

क. सचेतनामुलक कार्यक्रम

- दिवसीय कार्यक्रमहरु सञ्चालन (बालदिवस, मार्च ८, लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान)
- हानिकारक प्रथा परम्परा हिंसा दुर्व्यवहार विरुद्धका सामाजिक सचेतनामुलक अभियान कार्यक्रम सञ्चालन।

ख. सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम

- महिला अधिकार समिति गठन र परिचालन
- बालअधिकार समितिको गठन र परिचालन,
- अपाङ्गता संमन्वय समितिको गठन र परिचालन,
- लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको स्थापना र परिचालन
- नेतृत्व विकास क्षमता विकास तालिम सञ्चालन आदि।

ग. अपाङ्गता भएको व्याक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकको क्षेत्रमा

- अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण
- ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण
- मिलिजुली समुहको गठन र परिचालन

घ. हिंसा निवारणका क्षेत्रमा

- परामर्श सेवा, कानुनी सहायता र सिफारिस
- सँघ संस्था सग संमन्वय र सहकार्य
- महिला सुरक्षावासको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषको परिचालन
- हिसा प्रभावितको उद्धार तथा पुनस्थापना
- हिंसा निवारणका लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन आदि।

ङ. बालक्लब गठन, दर्ता र परिचालन

च. बालकोषको स्थापना र परिचालन

छ. बालसंरक्षण, बाल सहभागिताको लागि संमन्वय र पैरवी

ज. महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिकको क्षेत्रमा आवश्यक कानुनको मस्यौदा तयारी,

छ. GRB Report, GESI Report तयारी र प्रस्तुती आदि।

५. शाखा वा स्थानीय तहले महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्याक्ति र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकको क्षेत्रमा गरेका असल अभ्यासहरुः-

१. महिलारहरुको सस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गर्न कानुन बनाई वडादेखि पालिका तहसम्म महिला अधिकार समितिको गठन र परिचालन, साथै समितिको सशक्तिकरणका तालिम सञ्चालन गरेको,

२. लैंगिक हिंसा पीडित महिलाहरुको लागि उधमशिलता विकास तालिम सहित जीविकोपार्जनका सहयोग गरेको,

३. मध्यम अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरुको लागि वडा नं. १ र ५ का व्याक्तिहरुको वडा कार्यालयले निशुल्क स्वास्थ्य जीवन विमा गरेको।

४. हिंसा पीडित महिला र बालिकाको लागि अल्पकालिन सुरक्षावासको व्यवस्थापन गरेको,

५. बालमैत्री सिकाईकेन्द्र, स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गरेको।

५. शाखा वा स्थानीय तहले महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्याक्ति र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यकको क्षेत्रमा गरेका असल अभ्यासहरुः-

१. महिलारहरुको सस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गर्न कानुन बनाई वडादेखि पालिका तहसम्म महिला अधिकार समितिको गठन र परिचालन, साथै समितिको सशक्तिकरणका तालिम सञ्चालन गरेको,

२. लैंगिक हिंसा पीडित महिलाहरुको लागि उधमशिलता विकास तालिम सहित जीविकोपार्जनका सहयोग गरेको,

३. मध्यम अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरुको लागि वडा नं. १ र ५ का व्याक्तिहरुको वडा कार्यालयले निशुल्क स्वास्थ्य जीवन विमा गरेको।

४. हिंसा पीडित महिला र बालिकाको कक्षको व्यवस्थापन गरेको।

महिला र बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्न महिला बालबालिका शाखामा सुचिकृत भएकसंस्थाहरुको विवरणः-

- महिलाको क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको संख्याः- २ वटा
- बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाको संस्थाः-१ वटा
- अपाङ्गता भएका व्याक्तिको क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको संख्याः-१ वटा
- ज्येष्ठ नागरिकको क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको संख्याः- ०

४. महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाको समस्या/चुनौतीहरु तथा समाधानका लागि सुझावहरुः-

क. समस्या/चुनौतीहरु,

- पर्याप्त जनशक्ति नहुनु,
- स्थानीय महिला, बालबालिका र ज्येष्ठ नागरिक शाखाको संघ र प्रदेशसँग संमन्वयको संयन्त्र नहुदा काम गर्न समस्या भएको तथा महिला विकासका कर्मचारीको गुनासो सुन्ने संरक्षण गर्ने निकायको अभाव भएको हुदा महिला बालबालिका शाखाको कर्मचारी अभिभावक विहिन टुहुरो भएको महसुस भएको ,
- महिला, बालबालिका शाखाका कर्मचारीलाई समायोजन गरी स्थानीय तहमा पठाएपछि क्षमता विकास नहुनु, सेवाको सुरक्षा नहुदा सेवाप्रति वितृष्णा हुनु,
- महिला र बालबालिकाको विषयमा संवेदनशिलता नहुदा अनावश्यक दबाव आउदा कानुनले तोकेको कार्यक्षेत्रको जिम्मेवारी पुरा गर्न कठिनाई तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न हतोत्साहित हुने,
- सेवा, समुह पद र कार्यअनुभव वाहिरका जिम्मेवारी दिने,
- राजनीतिक आक्षेप लगाउने, महिला र बालबालिका बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकतामा नपर्नु आदि।

ख. समाधानका लागि सुझावहरुः-

- अन्य शाखाको झै जिल्लामा महिला, बालबालिका र ज्येष्ठ नागरिक शाखाको संघ,प्रदेश संग समन्वय गर्ने, संरक्षण/अभिभावकत्व गर्ने संयन्त्र कार्यालयको स्थापना हुनुपर्ने,
  - महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाको कर्मचारीको क्षमता विकास र सेवाको सुरक्षाको व्यवस्था गर्नुपर्ने,

- स्थानीय राजनीतिक दल तथा नेतृत्वकर्ता जनप्रतिनिधिलाई लैङ्गिक संवेदनशील बनाउन, लैङ्गिक दृष्टिकोणबाट यि विषयलाई हेर्न र बुझ्न संघ तथा प्रदेशले नै पर्याप्त तालिम सहित संवेदनशील बनाउन अनिवार्य व्यवस्था सहितको नीति तथा रणनीति वनाउनु पर्ने तथा पालिकाको कार्यसम्पादनको मापनमा लैगिक संवेदनशीलता अनिवार्य वनाउनु पर्ने,
- कर्मचारीको सेवा, समुह र दक्षताको आधारमा जिम्मेवारी दिने प्रणालीको विकास गराउन कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- संघ र प्रदेशबाट पनि महिला सशक्तिकरण, बालसंरक्षण, बालविवाह न्युनिकरण, बालमैत्री स्थानीय पालिका निर्माणको लागि बजेटको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने आदि।

<u>प्रतिवेदन तयार गर्ने</u>

ज्योती राई

सहायकस्तर पाँचौ

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा